

Lieta C-371/10

National Grid Indus BV

pret

Inspecteur van de Belastingdienst Rijnmond/kantoor Rotterdam

(Gerechtshof Amsterdam

lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Sabiedrības faktiskā vadības centra pārcelšana uz dalībvalsti, kas nav tās dibināšanas dalībvalsts — Brīvība veikt uzņēmējdarbību — LESD 49. pants — Sabiedrības, kas pārceļ faktisko vadības centru uz citu dalībvalsti, nerealizētā kapitāla pieauguma no aktīviem aplūkšana ar nodokļiem — Nodokļa summas noteikšana faktiskā vadības centra pārcelšanas laikā — Nodokļa summas tūlītēja piedziņa — Samērīgums

Ģenerāladvokātes J. Kokotes [*J. Kokott*] secinājumi, sniegti 2011. gada 8. septembrī I - 12277
Tiesas (virspalāta) 2011. gada 29. novembra spriedums I - 12307

Sprieduma kopsavilkums

1. *Personu brīva pārvietošanās — Brīvība veikt uzņēmējdarbību — Līguma noteikumi — Piemērošanas joma — Sabiedrības, kas dibināta saskaņā ar valsts tiesībām, faktiskā vadības centra pārcelšana uz citu dalībvalsti (LESD 49. un 54. pants)*

2. *Personu brīva pārvietošanās — Brīvība veikt uzņēmējdarbību — Ierobežojumi — Nodokļu tiesību akti — Sabiedrības, kas dibināta saskaņā ar valsts tiesībām, faktiskā vadības centra pārcelšana uz citu dalībvalsti*
(LESD 49. pants)
3. *Personu brīva pārvietošanās — Brīvība veikt uzņēmējdarbību — Ierobežojumi — Nodokļu tiesību akti — Sabiedrības, kas dibināta saskaņā ar valsts tiesībām, faktiskā vadības centra pārcelšana uz citu dalībvalsti*
(LESD 49. pants)

1. Sabiedrība, kas ir dibināta saskaņā ar vienas dalībvalsts tiesisko regulējumu un kas pārceļ tās faktisko vadības centru uz citu dalībvalsti, šādai faktiskā vadības centra pārcelšanai neietekmējot sabiedrības statusu pirmajā dalībvalstī, var atsaukties uz LESD 49. pantu, lai apstrīdētu tās aplikšanas ar nodokļiem, kurus uzliek pirmā dalībvalsts saistībā ar minēto faktiskā vadības centra pārcelšanu, likumību.

kurš tai bija piešķirts saskaņā ar šīs pašas dalībvalsts tiesībām. Tomēr šīs tiesības nekādi nenozīmē, ka Līguma noteikumi par brīvību veikt uzņēmējdarbību nebūtu piemērojami valsts tiesiskajam regulējumam attiecībā uz sabiedrību dibināšanu un likvidāciju.

(sal. ar 27., 30. un 33. punktu un rezolutīvās daļas 1) punktu)

Ir patiesi, ka dalībvalstij ir tiesības noteikt gan saikni, kas tiek prasīta no sabiedrības, lai to varētu uzskatīt par tādu, kas dibināta saskaņā ar valsts tiesībām un šajā sakarā var baudīt tiesības veikt uzņēmējdarbību, gan saikni, kas tiek prasīta, lai saglabātu šo statusu pēc tam. Dalībvalstij tāpat ir iespēja noteikt ierobežojumus sabiedrībai, kura ir dibināta saskaņā ar tās tiesību sistēmu, attiecībā uz tās faktiskā vadības centra pārcelšanu ārpus šīs dalībvalsts teritorijas, lai tā varētu saglabāt juridiskas personas statusu,

2. Lai gan atbilstoši to formulējumam Līguma noteikumu par brīvību veikt uzņēmējdarbību mērķis ir nodrošināt ārvalstu pilsoņiem un sabiedrībām uzņēmējā dalībvalstī tādu pašu attieksmi kā šīs valsts pilsoņiem un uzņēmējsabiedrībām, tie arī aizliedz izcelsmes dalībvalstij radīt šķēršļus kādam savam pilsonim vai sabiedrībai, kas dibināta saskaņā ar tās tiesību aktiem, veikt uzņēmējdarbību citā dalībvalstī.

Savukārt valsts tiesiskais regulējums, saskaņā ar kuru sabiedrības, kas dibināta saskaņā ar valsts tiesībām, faktiskā vadības centra pārcelšanas uz citu dalībvalsti sekas ir tādas, ka tūlītēji tiek aplikts ar nodokļiem nerealizētais kapitāla pieaugums no pārceltajiem aktīviem, kaut arī šāds kapitāla pieaugums netiek aplikts ar nodokļiem tad, ja šāda sabiedrība maina juridisko adresi attiecīgās dalībvalsts teritorijā un tiks aplikts ar nodokļiem tikai tad, kad šāds kapitāla pieaugums tiks faktiski realizēts un tiktāl, ciktāl tas tiks realizēts, rada atšķirīgu attieksmi attiecībā uz kapitāla pieauguma aplikšanu ar nodokļiem, un tas var atturēt sabiedrību, kura ir dibināta saskaņā ar valsts tiesībām, veikt šādu juridiskās adreses pārcelšanu uz citu dalībvalsti. Šāda atšķirīga attieksme principā ir ar Līguma noteikumiem par brīvību veikt uzņēmējdarbību aizliegts ierobežojums.

Tomēr vienā dalībvalstī reģistrētas sabiedrības faktiskā vadības centra pārcelšana uz citu dalībvalsti nekādi nenozīmē, ka izcelsmes dalībvalstij būtu jāatsakās no savām tiesībām aplikāt ar nodokļiem kapitāla pieaugumu, kas radies tās nodokļu jurisdikcijā pirms minētās pārcelšanas. Šāda tiesiskā regulējuma mērķis patiesībā ir novērst tādas situācijas, kas var apdraudēt izcelsmes dalībvalsts tiesības īstenot savas pilnvaras nodokļu jomā saistībā ar tās teritorijā veiktām darbībām, un to tādā veidā attaisnot ar pamatojumu, kas saistīts ar līdzsvarota nodokļu ieturēšanas pilnvaru sadalījuma

saglabāšanu starp dalībvalstīm, un tas tādā veidā ir piemērots, lai garantētu šo aplikšanas ar nodokļiem sadalījumu starp attiecīgajām dalībvalstīm.

(sal. ar 35., 37., 41., 46. un 48. punktu)

3. LESD 49. pants ir interpretējams tādējādi, ka:
 - tam nav pretrunā tāds dalībvalsts tiesiskais regulējums, saskaņā ar kuru nodokļa, ar ko aplik kapitāla pieaugumu no sabiedrības aktīviem, apmērs tiek galīgi noteikts — ņemot vērā ne kapitāla vērtības samazinājumu, ne arī kapitāla pieaugumu, kurš, iespējams, tiks realizēts vēlāk, — brīdī, kad sabiedrība tās faktiskā vadības centra pārcelšanas uz citu dalībvalsti dēļ pārtrauc saņemt ar nodokļiem aplikamu peļņu pirmajā dalībvalstī. Šajā ziņā nav nozīmes tam, ka ar nodokļiem apliktais nerealizētais kapitāla pieaugums ir saistīts ar valūtas peļņu, kura neparādās uzņēmējā dalībvalstī, ņemot vērā tur spēkā esošo nodokļu režīmu;
 - tam ir pretrunā tāds dalībvalsts tiesiskais regulējums, ar ko piemēro nodokļa summas tūlītēju piedziņu par nerealizētu kapitāla pieaugumu

no sabiedrības aktīviem, tai pārceļot savu faktisko vadības centru uz citu dalībvalsti, tieši šīs pārceļšanas brīdī.

Valsts tiesiskais regulējums, kurā sabiedrībai, kas pārceļ savu faktisko vadības centru uz citu dalībvalsti, būtu piedāvāta izvēle vai nu, no vienas puses, veikt tūlītēju uzliktā nodokļa samaksu, kas šai sabiedrībai radītu naudas plūsmas grūtības, taču to atbrīvotu no vēlākas administratīvās slodzes, vai, no otras puses, veikt minētā nodokļa vēlāku samaksu, kam attiecīgā gadījumā pieskaita procentus

saskaņā ar piemērojamo valsts tiesisko regulējumu, kas katrā ziņā attiecīgajai sabiedrībai rada administratīvu slodzi, kura ir saistīta ar pārcelto aktīvu uzraudzību, būtu tāds, kas ne tikai nodrošinātu līdzsvarotu nodokļu ieturēšanas pilnvaru sadalījumu starp dalībvalstīm, bet arī ierobežotu brīvību veikt uzņēmējdarbību mazāk nekā tūlītēja uzliktā nodokļa piedziņa.

(sal. ar 64., 73. un 86. punktu un rezolutīvās daļas 2) punktu)